

Antagen av kommunfullmäktige 2014-03-24, § 28

.....

Planbeskrivning

Detaljplan för IGGESUND 14:294 m fl (Holmen Timber) i Iggesund, Hudiksvalls kommun Gävleborgs län

Handlingar

- Plankarta med bestämmelser
- Planbeskrivning
- Samrådsredogörelse
- Granskningsutlåtande
- Grundkarta
- Fastighetsförteckning
- Trafikutredning
- Utredning för alternativa sträckningar av Ringvägen
- Trafikbullerutredning
- Bullerutredning för sågverkets utökade verksamhet
- Dagvattenutredning
- Miljökonsekvensbeskrivning – Buller

Planens syfte och huvuddrag

Planen syftar till att möjliggöra en utbyggnad av sågen i Iggesund för att klara en produktionsökning från 350 000 till 550 000 m³ sågad vara/år. Utökningen innebär att Ringvägen måste stängas.

Förenligt med 3, 4 och 5 kap. miljöbalken

En utbyggnad enligt planen bedöms inte utgöra något hinder mot hushållningsbestämmelserna och riksintressena enligt 3 och 4 kap. miljöbalken. Inga miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. samma lag bedöms överträdas.

Plandata

Lägesbestämning, Areal

Området ligger utmed Ringvägen i norra delen av AB Iggesunds Bruks industriområde, ca 500 meter nordost om Iggesunds centrum. Planområdet har en areal på ca 40 ha.

Markägoförhållanden

All mark inom planområdet, d.v.s. fastigheten Iggesund 14:294 och del av 14:1, ägs av Holmens Bruk AB.

Tidigare ställningstaganden

Planuppdrag

Byggnadsnämnden gav 2008-09-09 plan- och bygglovskontoret i uppdrag att upprätta detaljplan för aktuellt område. Byggnadsnämnden godkände 2011-08-23 att planförslaget kan skickas ut på samråd.

Översiktliga planer

Översiktsplan 2008 anger *Befintlig jordbruksmark* för den öppna marken norr om sågen och Ringvägen. Enligt planförslaget omvandlas delar av denna jordbruksmark till industrimark. Sågens huvudsakliga utbyggnad sker dock västerut.

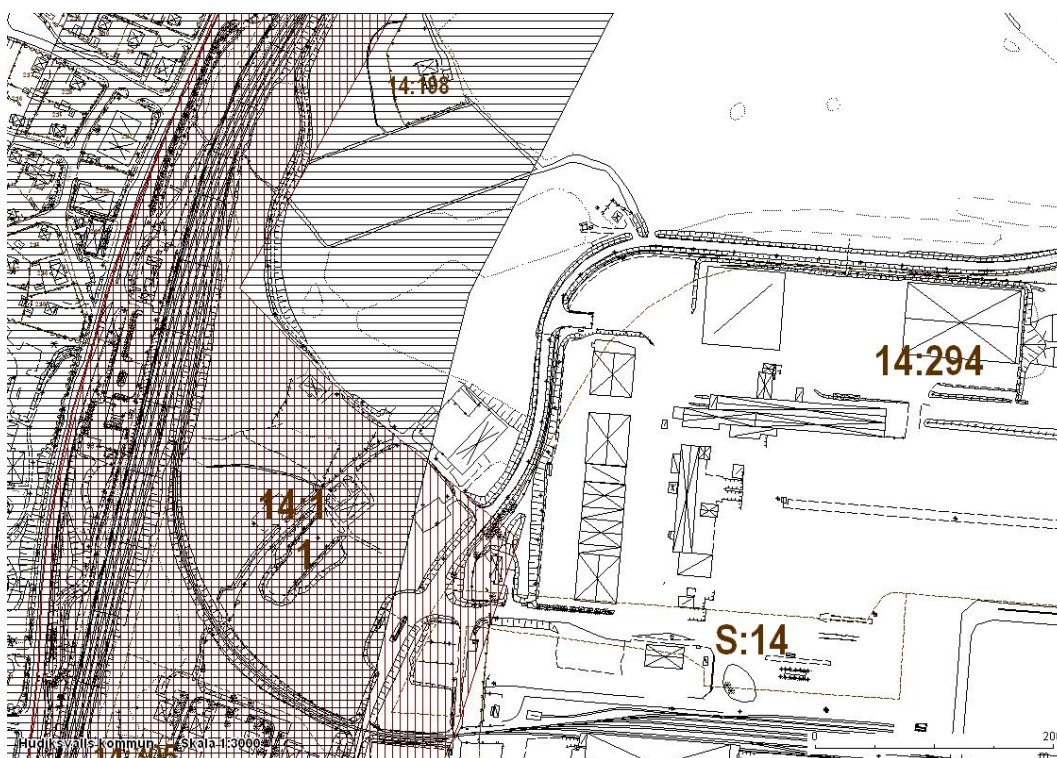
Detaljplan

För större delen av området gäller detaljplan 01:9 som vann laga kraft 2001-06-09. Planen anger i huvudsak industri för området söder om Ringvägen. Området väster om Ringvägen får endast bebyggas med småindustri som inte stör omgivningen. Övrig mark väster om Ringvägen får inte bebyggas. Ringvägen är utlagd som huvudgata. Området närmast norr om vägen utgör också industrimark, men detta område får inte bebyggas. I planen anges att högsta tillåtna bullernivå nattetid enligt gällande koncessionsbeslut är 44 dBA, övrig tid 50 dBA. Den utbyggnad som planeras strider mot gällande plan då byggnader placeras på gatumark och mark som inte får bebyggas.

Riksintressen

Planområdet går till viss del in i riksintresse för framtida järnvägskorridor för ostkustbanan (OKB). Detta område är det enda område som finns tillgängligt för sågens utvidgning och är således mycket viktigt för verksamhetens expansion. Enligt slutrapporten *Förstudie Dubbelspår Ostkustbanan Gävle-Sundsvall*, upprättad av Trafikverket november 2010, finns i dagsläget inget som pekar på en spårdragning som bör försvåra en utbyggnad enligt planförslaget.

Befintlig kontorsbyggnad för sågen och delar av Ringvägen ligger inom riksintresseområde K205 för kulturmiljövården. Riksintresset visar på det industriella genombrottet, med landets bäst bevarade bessemerverk från 1800-talet.

Riksintressen: Horisontellt raster=Ostkustbanan, Vertikalt raster=kulturmiljö

Miljökonsekvensbeskrivning

Planens genomförande bedöms medföra sådan miljöpåverkan beträffande buller att en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) enligt PBL 4:34 upprättas. Kommunen har samrått med länsstyrelsen om detta. MKB:n är samordnad med den MKB som görs för tillståndsprövningen av verksamhetens utökning, men en särskild handling för planen har upprättats.

Geotekniska undersökningar

För området finns tre geotekniska undersökningar gjorda:

- 181 (139), Geoteknisk undersökning för planerad väg norr om industriområdet (G7703), Bjurströms Geotekniska byrå AB 1975
- 307, Geoteknisk utredning för Projekt Säg 90 Torkanläggning (G101), J&W Sundsvall 1991

- 308, Översiktlig geoteknisk undersökning för råsortering etapp 2 (G102), J&W Sundsvall 1996

Bullerutredning

En bullerutredning (*Externbullerutredning inför planerad utbyggnad*) daterad 2013-01-10 har gjorts av Westin Akustik AB på uppdrag av Holmen Timber AB. Syftet har varit att utreda vad en utökad produktion från 350 000 m³ till 550 000 m³ sågad vara per år kommer att innebära beträffande bullersituationen i området.

Förutsättningar, förändringar och konsekvenser

Natur

Mark och vegetation

Planområdet utgörs till stora delar av redan ianspråktagen industri- och gatumark. Norr om Ringvägen finns åker-/ängsmark och närmast vägen har träd och buskar anlagts för att visuellt delvis avskärmar industrin. Mot nordväst finns en ca 5 meter hög trädbevuxen kulle/åsrygg. Denna kommer efter utbyggnaden att fungera som en del i ett naturligt buller- och insynsskydd mellan samhället och industrin. Nya industribyggnader anläggs genom att schakta in i kullens/åsryggens södra sida vilket medför att de inte kommer att uppfattas så höga som de i själva verket är sett från norr. En bearbetad lageryta kommer att behöva anläggas i anslutning till den nya torken.

Ringvägen väster om sågen och den trädbevuxna kullen/åsryggen. Den öppna ytan utgör det huvudsakliga utbyggnadsområdet.

Söder om Bodarnevägens anslutning mot Ringvägen finns mark som tidigare utgjort bostadstomter. Denna mark planerar Holmen schakta av för att tillskapa en upplagsyta för sågen samt barkhantering. Norr om upplagsytan mot Bodarnevägen och en bit utmed Ringvägen anläggs en bullerdämpande vall.

Tidigare bebyggd mark sydost om korsningen Ringvägen-Bodarnevägen

Förorenad mark

Varken marken inom befintlig såg eller de ytor som sågen planeras utökas med bedöms innehålla några markföroreningar

Markförhållanden

Enligt de geotekniska undersökningar som gjorts i området består marken i huvudsak av fyllning på kohesionsjord (lera) ovan morän på berg. Karaktäristiskt för området är den mycket oregelbundna topografin hos fast botten, vilket inte återspeglas av den yttre topografin, med en moränkulle i öster och åsformation i öster.

Befintliga byggnader för råsortering är grundlagda med stödpålar av betong. Befintligt torkhus är grundlagt med platta på mark.

Fornlämningar

Inga kända fornlämningar finns inom planområdet.

Strandskydd

Strandskydd gäller 300 meter från Byfjärdens strandlinje inom östra delen av planområdet. Marken är dock sedan lång tid ianspråktaget med industriella verksamheter. När en detaljplan ersätts återinträder strandskyddet. Strandskyddet behöver således upphävas för industrimarken. Eftersom planuppdraget lämnades före 1 juli 2009 ska kommunen ansöka hos länsstyrelsen om strandskyddets upphävande.

Bebyggelseområden

Befintlig bebyggelse

Inom planområdet ryms idag befintlig såg med kringanläggningar. En mobilmast, pumpstation och eltransformator finns dessutom inom områdets norra del, vilka ska finnas kvar och regleras i planen.

Ny bebyggelse

Planen innebär en utökning av industriområdet och byggrätten inom planområdet. Detta genom anläggande av en ny s.k. TC-tork på ca 2400 m², nya magasin ca 3600 m² och utbyggnad av ströläggning (råsortering) ca 300 m². Liksom i gällande plan sätts högsta byggnadshöjd till 20,0 meter.

Planen möjliggör en utökning av sågverkets produktion till 550 000 m³ sågad vara/år i en första etapp. Inom detaljplanen bedöms en produktionsutökning till 800 000 m³ produktion/år vara möjlig, vilket då ska prövas genom miljötillstånd hos länsstyrelsen.

Vattenområden

Delar av Byfjärden ingår i planområdet. Vattenområdet närmas befintlig strandlinje planläggs, liksom i gällande detaljplan, som industrimark i den södra delen för att möjliggöra en utvigning österut. Övriga vattenområden ska även framöver utgöra öppet vattenområde. Ansökan om tillstånd för vattenverksamhet görs hos länsstyrelsen.

Gator och trafik

Sågen och pappersbruket angörs i huvudsak söderifrån via Ringvägen. Gods-transporter får inte ske via Ringvägen norrifrån.

På den mark som sågverket avses utökas går idag Ringvägen, som i egenskap av huvudgata binder ihop norra och södra Iggesund öster om järnvägen (OKB). En utbyggnad enligt planen innebär att Ringvägen måste stängas. I norr föreslås vägen stängs strax söder om avfarten till Bodarnevägen och i söder direkt norr om nuvarande infart till sågen. Kommunen gjorde en trafikräkning utmed Ringvägen i oktober 2008. Den del av vägen som föreslås stängas trafikerades med 960 fordon per dygn. Huvuddelen bedömdes i första hand utgöras av anställda på sågen/bruket, andelen tunga fordon var lågt. Söder om huvudentrén till pappersbruket trafikerades Ringvägen med 1520 fordon per dygn och andelen tunga fordon var 39 %.

En trafikutredning *Ringvägen-Iggesund, Konsekvenser och möjligheter* daterad 2012-10-04 har gjorts av Tyréns i Sundsvall på uppdrag av Tekniska förvaltningen. Avsikten har varit att beskriva vilka effekter en avstängning av Ringvägen medför och ge förslag till alternativa lösningar. Utredningen kom fram till att Ringvägen bör kunna stängas. Detta med anledning av att trafiken på Stora vägen (gamla E4) minskar p.g.a. nya E4 och under förutsättning att planen säkerställer möjligheten för gående och cyklande att passera förbi industriområdet. Tekniska förvaltningen utreder även möjligheten att stänga av Villagatan för genomfartstrafik på initiativ från de boende utmed gatan.

Avstängning av Ringvägen kommer innebära bättre boendemiljö längst Ringvägen i norra delen av Iggesund på grund av minskade trafikstörningar från person- och tung

trafik. Trafiksituationen i korsningen Radhusgatan/gamla E4:an bedöms påverkas positivt av ändrade flöden av tung trafik till Iggesunds sågverk och pappersindustrin.

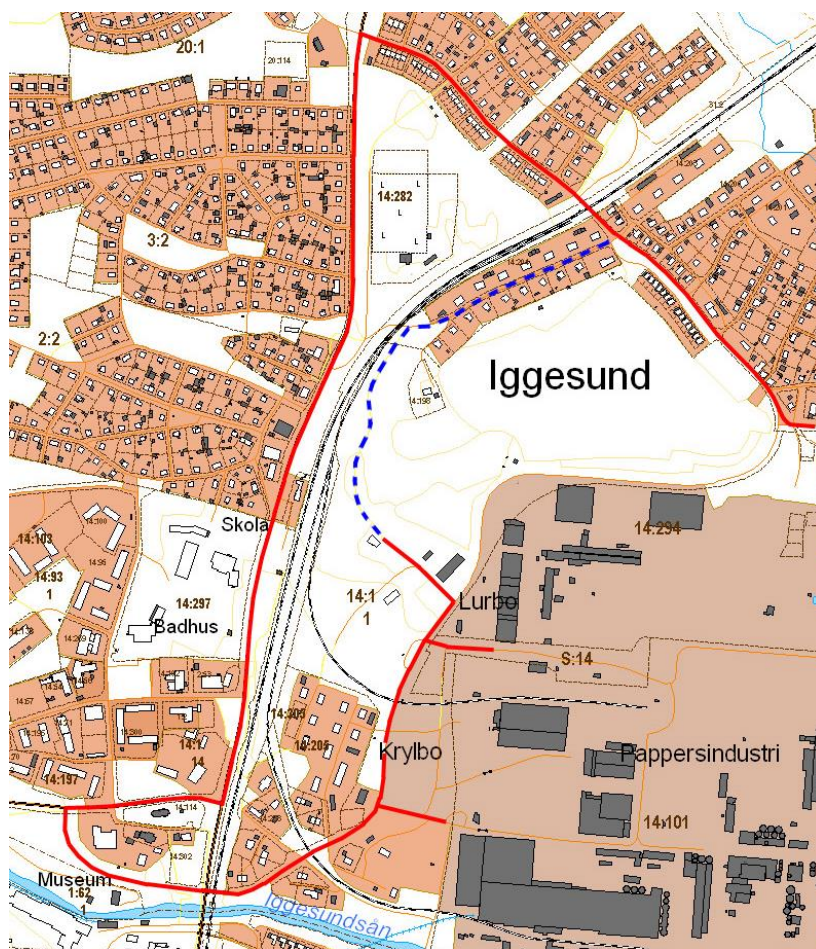
Under planprocessen har alternativ till att ersätta Ringvägens avstängning utretts. En kompletterande utredning av Tyréns - *Alternativa sträckningar av Ringvägen Iggesund*, daterad 2013-10-15 pekar på tre möjliga lösningar. Två av de studerade alternativen innebär att Ringvägen leds genom jordbruksmarken norr om sågverket, mellan våtmarken och kullen nordväst om planområdet, för att sedan anslutas till Lurbovägen. Ett tredje alternativ är att bygga om och använda Villagatan samt befintlig gång- och cykelväg mellan Villagatan och Ringvägen. Detta alternativ innebär kraftig ökning av person- och tung trafik på Villagatan och därmed problem med buller och trafiksäkerhet i området. Inget av alternativen har bedömts vara långsiktiga på grund av begränsningar för verksamhetens framtida utökningsmöjligheter samt markbehov för ny järnvägsterminal.

Då Radhusgatan/Ringvägen i detta fall blir den enda möjligheten att passera järnvägen i norra Iggesund finns behov av att kunna passera sågen och järnvägen via Ringvägen i södra delen av samhället. Detta när framkomligheten utmed Ringvägen/Radhusgatan omöjliggörs av t.ex. en olycka. Befintlig gång- och cykelväg mellan Villagatan och Ringvägen (förbi f.d. scoutstugan) bedöms under sådana omständigheter kunna öppnas för fordonstrafik. På lång sikt har Trafikverket planer på att göra järnvägspassager planskilda. Hur detta ska lösas specifikt i Iggesund har dock inte utretts ännu.

Möjligheten att angöra befintlig mast, pumpstation och transformator ska säkerställas genom upprättande av ett avtal och/eller servitut.

Busslinje 28 trafikerar Iggesund med 22 turer per dag. Tre av dessa passerar sågen via Ringvägen och Radhusgatan per vardag. Sträckningen för att nå industriområdet och bostadsområdet norr om sågen måste läggas om vid en utbyggnad. En vändplats för bl.a. bussar kan anläggas direkt söder om korsningen Ringvägen/Bodarnevägen. En yta för detta (V-PLATS) reserveras i planen.

Det är viktigt att gående och cyklande även i framtiden kan passera mellan järnvägen och industriområdet. Planen säkerställer därför befintlig gång och cykelväg mellan Villagatan och Ringvägen. Vid behov måste bärigheten för tyngre fordon säkerställas.

Ny sträckning för fordon (röd linje). Gång och cykelpassage (blå streckad linje)

Den tunga trafiken på Forsavägen och Ringvägens södra del kommer att öka i samband med sågens utbyggnad. E4:s nya dragning väster om Iggesund gör att trafiken nu kommer in i samhället västerifrån via Forsavägen. Med en produktion på 308 000 m³ sågad vara år 2012 var antalet transportrörelser 20 st/timme. Vid en produktionsökning till 550 000 m³ sågad vara beräknas transportrörelserna öka till 32 st/timme, d.v.s. en ökning med 60 %. Dessa siffror gäller dock enbart sågen och inkluderar även personaltrafik samt transporter till Skärnäs. Ringvägen är en kommunal väg som förvaltas av kommunen medan Forsavägen är en statlig väg som förvaltas av Trafikverket. Ombyggnationer på det statliga vägnätet beslutas av Region Gävleborg enligt antagen länsplan. Såväl kommunen som Holmen Timber anser att en ombyggnation av korsningen Ringvägen/Forsavägen är nödvändig på lång sikt. Men då Forsavägen är en statlig väg kan parterna inte ensidigt besluta om nödvändiga åtgärder för denna korsning. Ett första steg mot en ombyggnation är att upprätta en s.k. åtgärdsvalsstudie. Med åtgärdsvalsstudien som grund kan sedan nödvändiga åtgärder identifieras, prioriteras och beslutas av Trafikverket och Region Gävleborg. Fram tills detta genomförts kommer mindre ombyggnader av korsningen genomföras för att förbättra framkomligheten och trafiksäkerheten.

Räddningstjänsten kan angöra industriområdet både från norr och söder via Ringvägen. En ny intern transportväg (Strandvägen) kommer att anläggas utmed stranden till Byfjärden, vilket Räddningstjänsten kan nyttja.

Störningar

Planen medger industriella verksamheter och buller förekommer. Bullret kan hänföras till fläktar och virkeshantering utomhus, i huvudsak från lossning och sortering av timmer samt transporter. I ljudbilden för Iggesunds samhälle finns utöver ljud från sågverket också ett ständigt bidrag från pappersbruket söder om sågverket och trafikbuller från Stora vägen (gamla E4) och järnvägen. En miljökonsekvensbeskrivning (MKB) enligt PBL 5:34 beträffande bullret har gjorts. Planen utformas med bullerutredningen som underlag. Industriområdets utformning och byggnadernas placering ska anordnas så att bullret till omgivningen minimeras.

För verksamheten vid sågverket finns ett koncessionsbeslut 1995-11-06 som anger riktvärden för högsta tillåtna bullerutbredning vid närmast belägna bostäder mätt som ekvivalent ljudnivå enligt följande:

- Nattetid (22.00 - 06.00)	44 dB(A)
- Övrig tid (06.00 - 22.00)	50 dB(A)
- Momentana ljud nattetid	55 dB(A)

Med riktvärden avses att tillståndshavaren är skyldig att snarast vidta de åtgärder som behövs för att förhindra fortsatta överskridanden, om dessa överskrids vid mätningar. För verksamhetens kontrollprogram sker bullermätning en gång per år av en extern konsult. Bullermätningarna utförs i ett antal mätpunkter vid bostäder i omgivningen. En extern bullerutredning har gjorts med beräkningar av ljudnivåerna från den planerade produktionsökningen. För att uppfylla de befintliga bullerriktvärdena planerar man genomföra ett antal åtgärder t.ex. placering och utformning av byggnader, bullerskärmar och bullervallar. För att klara den utökade produktionsvolymen behöver driftstiden i alla anläggningsdelar (såglinje, råsortering, justerverk samt timmersortering) öka och periodvis behöver de köras dygnet runt.

Trafikbullerutredning för vägtrafiken vid sökt produktion, daterad 2013-04-25 indikerar ökade bullernivåer på södra delen av Ringvägen. Enligt beräkningen kommer maximala ljudnivåer ligga strax under riksdagens riktvärden för trafikbuller vid alla kontrollpunkter och överstiga riktvärdet vid korsningen Ringvägen/Tullvägen. De ekvivalenta ljudnivåerna kommer öka betydligt, men trots ökningen överstigs inte riksdagens riktvärden för buller. Trafikmängden och bullersituationen vid bostäderna längst Radhusgatan/Ringvägen norr om bruket bedöms förbättras pga ändrade trafikflöden till verksamheten söderifrån.

Teknisk försörjning

I nordvästra delen av planområdet finns en större pumpstation. Pumpstationen bedöms inte vara möjlig att flytta och dess placering bevaras därför i planen. Utmed Ringvägen söder om pumpstationen går huvudledningar för vatten, spillvatten och el, vars åtkomst säkerställs. Mellan sågen och torkanläggningarna passerar en huvudledning för dagvatten vars åtkomst också säkerställs i planen. Inom detta område finns även serviceledningar för vatten och spillvatten. Några av de nya industribyggnaderna kommer att placeras över befintliga ledningar. Dessa byggnader måste utformas på ett sådant sätt att ledningar blir åtkomstbara för underhåll och reparationer. På några kortare sträckor kan det även bli aktuellt att flytta ledningar. Eventuell flytt av ledningar ska göras i samråd med ledningsägaren.

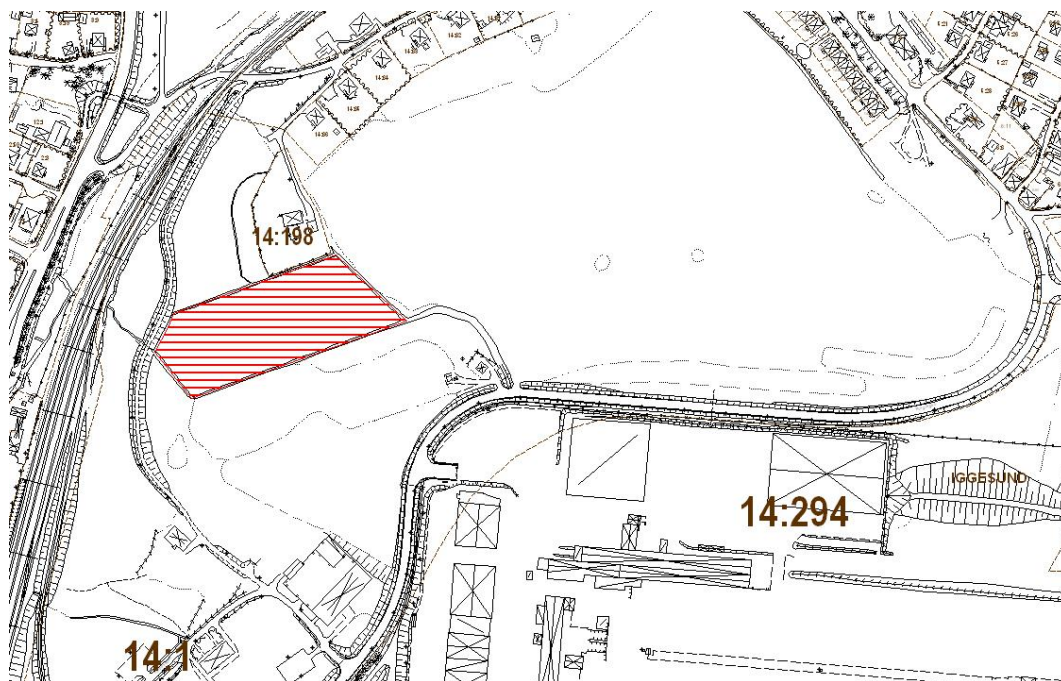
Dagvatten

Lokalt omhändertagande av dagvatten eftersträvas inom planområdet. En dagvattenutredning daterad 2012-11-27 har upprättats av WSP Samhällsbyggnad i Gävle på uppdrag av Holmen Timber AB.

Inom den västra delen av området föreslår utredningen ett fördröjande öppet dike med tillhörande översvämningsyta. Det växtbeklädda diket fångar upp partiklar genom fastläggning och näringsämnen genom växtupptagning. Oljeavskiljare med sedimenteringsbrunn och/eller filterbrunnar kan installeras för att förbättra reningseffekten. Byfjärden är en belastad recipient, varför alla åtgärder för att minska utsläppen har en positiv bidragande verkan. Diket ansluts till befintligt ledningsnät i södra delen av utredningsområdet. Avrinningen från tillkommande taktytor föreslås ledas direkt till befintligt dike/naturmark i norra delen av området, idag recipient för kommunens dagvattennät. Diket kulverteras vid Ringvägen och är kopplat till dagvattensystemet som går genom sågverksområdet.

I östra delen av planområdet föreslås dagvattenlösningar med principen att rena dagvattnet innan det släpps ut till Byfjärden. Huvudsakliga dagvattenhanteringen här föreslås vara växtbeklädda diken anslutna till oljeavskiljare. Det nya timmerupplaget föreslås anslutas till befintlig reningsdamm som årligen töms på sediment. Två nya utlopp för dagvatten föreslås, varav ett i läge för befintligt dike. Befintligt utlopp från reningsdammen måste läggas om p.g.a. utfyllnad i fjärden.

Omedelbart nordväst om planområdet finns en myr-/sankmark som kommunen bedömer vara viktig för rening och utjämning av dagvatten. Inga åtgärder som försvårar denna markanvändning bör komma till stånd. Se karta nedan. Befintligt dike mellan myr-/sankmarken och dagvattenledningen genom industriområdet säkerställs i planen.

Utpekad dagvattenreningsområde

Konsekvenser av planens genomförande

En utbyggnad av sågen kan göras på mark som idag utgör gatu-, ängs-/åkermark och som inte får bebyggas.

Den ökade produktionsvolymen innebär att genomströmningshastigheten ökar samt ökad driftstid.

En ny vandringsstork med tillhörande magasin anläggs.

En effektivisering/ombyggnad av råsortering och justerverk görs i syfte att minimera andelen driftstopp.

Ytorna för lagring av färdig vara, snö och städbark i den nordöstra delen av området utökas.

Byggnader och anläggningar lokaliseras och orienteras så att gällande bullernormer uppfylls. Befintlig bullervall förlängs och flyttas mot norr. Befintlig åsrygg inom planrådets nordvästra del nyttjas som en del av bullerdämpningen.

Ringvägen stängs genom att den tas bort inom planområdet.

En vändplats anläggs direkt söder om korsningen Ringvägen/Bodarnevägen.

Den tunga trafiken på Ringvägen och Forsavägen ökar.

Mindre ombyggnader av korsningen Ringvägen/Forsavägen för ökad framkomlighet och säkerhet görs. På sikt planeras en större ombyggnad av korsningen.

Befintlig gång- och cykelväg mellan industriområdet och järnvägen behålls. Denna ska vid behov temporärt kunna öppnas för fordonstrafik.

Dagvattnet från sågen fördröjs och renas innan det släpps till recipienten.

En utbyggnad enligt planen innebär ett visst intrång i riksintresset för framtida järnvägskorridor för ostkustbanan.

Administrativa frågor

Planens genomförandetid sätts till 10 år från den dag planen vinner laga kraft.

Kommunen är huvudman för allmänna platser.

Tidplan

Preliminär tidplan:

- Samråd 29 april - 29 maj 2013
- Granskning under 29 november – 20 december
- Godkännande i byggnadsnämnden januari 2014
- Antagande i kommunfullmäktige mars 2014
- Planen kan vinna laga kraft i slutet av april 2014

Avtal

Ett exploateringsavtal ska träffas mellan kommunen och Holmen Timber AB som reglerar behövliga åtgärder.

Fastighetsrättsliga frågor

Det kan bli aktuellt att upprätta ledningsrätter, servitut eller gemensamhetsanläggningar för ledningar inom området. Angöring till befintlig mast, pumpstation och transformator i nordvästra delen av planområdet ska säkerställas genom upprättande av ett avtal och/eller servitut.

Ekonomiska frågor

Kostnader förenade med detaljplanens upprättande och genomförande regleras i exploateringsavtalet mellan Hudiksvalls kommun och Holmen Timber AB.

Medverkande tjänstemän

Anna Bruus, Miljö- och hälsoskyddsinspektör, Norrhälsinge miljökontor
Jonas Rasmusson, miljöingenjör, Tekniska förvaltningen
David Östlund, chef Mark och mättningsavdelningen, Tekniska förvaltningen
Kenneth Nyberg, sektionschef, Trafik och utredning, Tekniska förvaltningen
Jonas Olsson, planingenjör, Plan- och bygglovskontoret

Plan- och bygglovskontoret

Kristupas Liorancas
Planarkitekt